

УДК 656

С.М. Шарай, доцент, канд. техн. наук,

Д.О. Дехтяренко, асистент

Національний транспортний університет

вул. Суворова, 1, м. Київ, Україна, 01010

Sharay_s@voliacable.com

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ

Аналіз даних щодо загальних логістичних витрат, які супроводжують процес організації та виконання перевезень вантажів у міжнародному сполученні, показав, що третина їх припадає на транспортування. Розглянуті основи логістичних технологій та проведений аналіз можливостей їх використання при виконанні міжнародних автомобільних перевезень.

Ключові слова: логістичні технології, логістичні витрати, транспортування, перевезення вантажу у міжнародному сполученні.

Постановка проблеми. Використання досягнень логістики на транспорті є запорукою підвищення ефективності функціонування вітчизняного транспортного комплексу та активізації його інтеграції в світову транспортну систему. Автомобільний транспорт виконує одну із головних функцій в забезпеченні доставки вантажів від виробника продукції до її споживача.

Відомо, що підвищення конкурентоспроможності та рентабельності підприємств транспорту за рахунок оптимізації логістичних витрат, є актуальною проблемою, вирішення якої потребує застосування нових підходів до організації та управління процесом доставки вантажів. Останнім часом в економічно розвинутих країнах світу спостерігаються тенденції щодо передачі ряду функцій виробниками продукції тим підприємствам, що забезпечують її транспортування, щодо активізації використання концепцій логістики на транспорті, пошуку шляхів зменшення логістичних витрат при формуванні парії вантажу, її зберіганні і підготовці до перевезення.

Пошук можливих варіантів економії витрат за рахунок використання сучасних концепцій та технологій дозволяє транспортним підприємствам оптимізувати технологічні процеси та скорочувати витрати, пов'язані з організацією та виконанням транспортного процесу. Аналізу можливостей застосування логістичної підтримки процесу виконання міжнародних автомобільних перевезень присвячена дана стаття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні аспекти функціонування логістичних систем на транспорті, використання логістичних технологій та питання скорочення логістичних витрат досліджували Б.А. Анікін [1], А.М. Гаджинський [2], Є.М. Крикавський [3], Л.Б. Міротін [4-5] та інші вітчизняні і закордонні вчені [6-7]. Переваги використання логістичних принципів чітко виявляються при організації міжнародних автомобільних перевезень вантажів, коли розрахунок логістичних витрат в структурі ціни має особливо вагоме значення для споживача транспортної послуги.

Мета. Метою роботи є аналіз можливостей застосування логістичної підтримки процесу виконання міжнародних автомобільних перевезень.

Результати досліджень. Транспортні підприємства, які використовують логістику в своїй практиці, отримують ряд переваг на ринку транспортних послуг: вони досягають більшої стабільності, передбачуваності, конкурентоспроможності, технологічності в перевезеннях, у тому числі і в сфері експорту транспортних послуг.

В сучасних умовах логістика виступає одним із основних факторів підвищення ефективності функціонування транспортного підприємства. Використання логістичних технологій впливає на кінцеві результати діяльності підприємства, забезпечує оптимізацію транспортного процесу, підвищує можливість його оперативного реагування на зміни попиту та коливання на ринку транспортних послуг.

Використання логістичних підходів на підприємстві, основною діяльністю якого є організація та забезпечення виконання процесу перевезень, сприяє:

- плануванню та оптимізації транспортних процесів на різних видах транспорту (у разі змішаних перевезень);
- забезпеченню технологічної єдності транспортно-складського процесу;
- обґрунтуванню та вибору системи доставки;
- вибору способу транспортування і транспортного засобу;
- визначенню раціональних маршрутів доставки;
- зменшенню рівня витрат та підвищенню рентабельності виробництва;
- комплексному обліку всіх витрат;
- підвищенню рівня ефективності транспортного обслуговування тощо.

Логістичний підхід до технології перевезень вимагає об'єднання окремих ділянок процесу перевезення в єдину систему, що буде здатною забезпечити якісні транспортні послуги при мінімальних витратах. Відсутність логістичного підходу до технології перевезень створює проблеми його ефективного використання.

Основним формуючим фактором систем доставки вантажів є модель організації руху транспортних засобів. Ця модель вибирається в залежності від обраної системи доставки вантажу в міжнародному сполученні. Вибір необхідної моделі можливо здійснити за допомогою методики порівняльного аналізу. В сучасних умовах основним критерієм прийняття рішення про перспективні заходи по удосконаленню перевезень є економічна доцільність. Вона полягає в зменшенні витрат на доставку вантажів, прискоренні термінів доставки, підвищенні рівня транспортного обслуговування тощо.

Основною проблемою при моделюванні перевізного процесу є виділення складових процесу доставки, які залежать від системи та варіанту доставки вантажу, обраного рухомого складу, маршруту руху транспортного засобу. При розробці маршруту перевезення вантажу в міжнародному сполученні застосовуються економічні і математичні методи, методи сітьового планування. Алгоритм розробки ефективного маршруту перевезення вантажу у міжнародному сполученні передбачає:

- вибір і розрахунок раціонального маршруту;
- обґрунтування і вибір рухомого складу для доставки вантажу;
- розрахунок складових витрат на виконання міжнародного рейсу;
- визначення економічних показників роботи на обраному маршруті.

При вирішенні вказаних задач необхідно враховувати такі фактори, як ціна, якість і фактор часу на виконання міжнародного маршруту, які визначають успіх функціонування транспортного підприємства. Тому планування і організація перевезень у відповідності із логістичними принципами «точно у визначений час» і «від дверей до дверей», що враховують фактор часу при наданні послуги з доставки вантажу, потребує чіткого виконання графіка перевезень на маршруті і сприяє підвищенню якості роботи підприємства.

В останні роки широкого розповсюдження серед спеціалістів, які займаються питанням підвищення ефективності управління і організації процесу перевезень вантажів у міжнародному сполученні, набуло поняття «інтегрована логістична підтримка», що включає в себе такі основні види діяльності:

- планування і організація процесів упакування, навантаження, розвантаження, зберігання, транспортування вантажу;
- підтримка програмного забезпечення і використання комп'ютерних технологій для забезпечення інформаційного супроводу перевізного процесу;
- моніторинг процесу доставки вантажу;
- логістизація процесу митної переробки вантажів;
- аналіз логістичної підтримки процесу доставки вантажу тощо.

Виконання міжнародних перевезень супроводжується збільшенням кількості елементів транспортного процесу за рахунок виконання митних формальностей і процедури перетину кордонів.

Основою логістичної функції митної діяльності є логістична організація процесу митної переробки вантажів, яка об'єднує процеси реалізації митних режимів, пов'язаних з фізичним переміщенням зовнішньоторговельних вантажів через митний кордон. Логістика повинна забезпечити узгодженість матеріальних, інформаційних та фінансових потоків у митній діяльності, оптимальну технологію переміщення вантажу через митний кордон з метою прискорення цього процесу, а також відпрацювання стандартних логістичних вимог як по відношенню до митних режимів так і до учасників зовнішньоторговельної діяльності.

Висновки. Як підсумок проведеного аналізу можна стверджувати, що використання логістичних технологій дозволяє оптимізувати управління процесом доставки вантажу у міжнародному сполученні, сприяє ефективності всього транспортного комплексу країни і активізації його інтеграції в світову транспортну систему. Транспортні підприємства, які здійснюють міжнародні перевезення вантажів із застосуванням логістичних принципів, досягають більшої стабільності, конкурентоздатності на національному та міжнародному ринку транспортних послуг.

Бібліографічний список використаної літератури

1. Аникин Б.А. Логистика: Учебник / Б.А.Аникин. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 352 с.
2. Гаджинский А.М. Логистика: учебник для высших и средних специальных заведений / А.М. Гаджинский. – М.: Маркетинг, 2001. – 396 с.
3. Крикавський Є.В. Логістика. Для економістів: підручник. / Є.В. Крикавський. – Львів: видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – 448 с.

4. Миротин Л.Б. Эффективная логистика. / Л.Б. Миротин, Т.Э. Ташбаев, О.Г. Порошина; под. ред. Миротина Л.Б.. – М.: Экзамен, 2002. – 160 с.
5. Миротин Л.Б. Транспортная логистика / Л. Б. Миротин. – М.: Экзамен, 2003. – 512 с.
6. Костюченко Л.М. Автомобільні перевезення у міжнародному сполученні / Л.М. Костюченко, М.Р. Наапетян. – К.: Видавничий дім «Слово», 2007. – 656 с.
7. Курганов В.М. Логистика. Управление автомобильными перевозками. Практический опыт / В.М. Курганов. – М.: Книжный мир, 2007. – 448 с.

Надійшла до редакцій 17.05.2013 р.

Шарай С.М., Дехтяренко Д.А. Анализ возможностей использования логистической поддержки процесса выполнения международных автомобильных перевозок грузов

Анализ данных общих логистических затрат, которые сопровождают процесс организации и выполнения перевозок грузов в международном сообщении, показал, что треть их приходится на транспортировку. Рассмотрены основы логистических технологий и проведен анализ возможностей их использования при выполнении международных автомобильных перевозок.

Ключевые слова: логистические технологии, логистические затраты, транспортировка, перевозка груза в международном сообщении.

Sharai S., Dekhtyarenko D. Analysis of possibilities of application of logistic support of process implementation of international motor-car transportations of loads

The analysis of data in relation to general logistic charges, which accompany the process of organization and implementation of transportations of loads in an international delivery, showed that third part of them is on transporting. Conducted the analysis of possibilities for using the basic logistic technology for implementation in international motor-car transportation.

Keywords: logistic technology, logistic charges, transporting, transportations of loads in an international delivery.